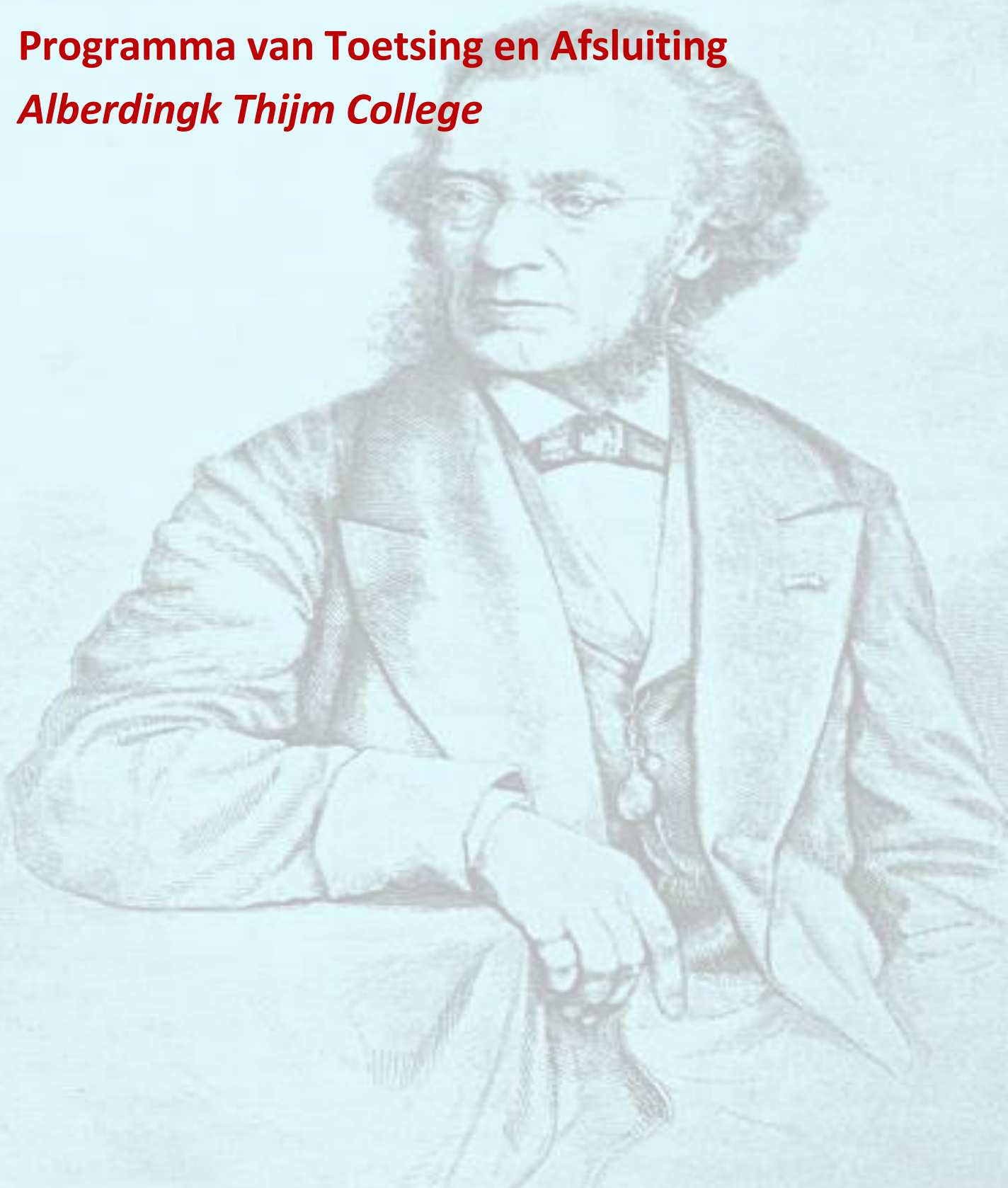


PTA

Programma van Toetsing en Afsluiting
Alberdingk Thijm College



HAVO 5

(2018 - 2019)

Aan de examenkandidaten van het Alberdingk Thijm College te Hilversum

Hilversum, september 2018

Beste leerlingen,

In dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) staat per vak hoe het schoolexamen is opgebouwd. Je kan zien welke toetsen er meetellen voor het schoolexamen, waar de toetsen over gaan, wanneer ze worden gegeven, hoe zwaar ze meetellen en of ze herkansbaar zijn.

Het cijfer dat je haalt voor het schoolexamen bepaalt voor de helft het eindcijfer. De andere helft haal je bij het centrale examen. Een goed schoolexamencijfer is dus een eerste stap op weg naar je diploma.

Zowel de schoolexamens als het centrale examen zijn aan officiële regels gebonden. Deze vind je in het examenreglement en het eindexamenbesluit. Daarnaast kunnen vakken eigen bepalingen hebben, die dan zijn opgenomen in het PTA.

Het is belangrijk dat je op de hoogte bent van de reglementen en het PTA. Lees dit naslagwerk dus nauwkeurig door.

Wij wensen je dit schooljaar veel succes toe.

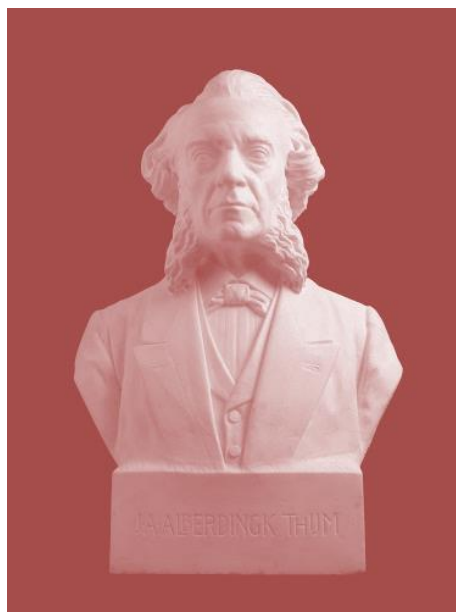
E. de Boer, rector

G. Kalis, conrector onderwijs

D. Rijerse, afdelingsmanager havo-bovenbouw

INHOUDSOPGAVE

- | | |
|--|--------------|
| 1. TOELICHTING OP HET PTA | bladzijde 4 |
| 2. EXAMENPROGRAMMA'S VAKKEN | bladzijde 7 |
| 3. EXAMENREGLEMENT
Alberdingk Thijm Scholen | bladzijde 30 |
| 4. EINDEXAMENBESLUIT VO | bladzijde 37 |



1. TOELICHTING OP HET PTA

Algemeen

De onderdelen van het schoolexamen havo en vwo worden vastgelegd in het Programma van Toetsing en Afsluiting, kortweg PTA.

Je werkt aan het schoolexamen vanaf leerjaar 4 tot en met het examenjaar. Alle resultaten van examentoetsen behaald gedurende deze periode tellen mee.

We maken onderscheid tussen theoretische toetsen (schriftelijk of mondeling) en praktische opdrachten. Bij de theoretische toetsen maken we weer onderscheid tussen kleine tussentoetsen (TT) en grotere eindtoetsen (ET). Eindtoetsen vinden doorgaans plaats in een toetsweek, tussentoetsen tijdens een les.

Het schooljaar voor een leerling in het examenjaar bestaat uit 2 periodes die worden afgesloten met een toetsweek. Na elke periode krijg je een examendossier mee naar huis met de tot dan behaalde cijfers.

In het PTA vind je voor elk vak een overzicht van de toetsen die je voor dat vak krijgt per periode, voorzien van:

- de stofomschrijving,
- de wijze van toetsing,
- de duur van een toets,
- de weging van de toets in het examendossier,
- de herkansbaarheid van een toets.

Komen te vervallen van een onderdeel van het PTA

De examencommissie kan door bijzondere omstandigheden besluiten om een onderdeel van het PTA te laten vervallen.

Toetsweken

De toetsweken in schooljaar 2018-2019 vinden plaats op:

- Toetsweek 1: 22 november t/m 30 november 2018
- Toetsweek 2: 11 t/m 19 maart 2019

Profielwerkstuk

In de 2^e fase worden kennis en vaardigheden op verschillende manieren getoetst. Eén van die manieren is het maken van een profielwerkstuk. Door het maken van een profielwerkstuk laat je zien dat je over kennis en vaardigheden uit één (of meerdere) vak(ken) van je profiel beschikt en deze ook kunt toepassen. Het proces om tot het eindproduct te komen is even belangrijk als het uiteindelijke profielwerkstuk zelf.

Een profielwerkstuk maak je in principe in een tweetal of drietal. De studielast is 80 uur per persoon. Je begint daarom al in het voorexamenjaar met je profielwerkstuk en sluit het af met een presentatie in het examenjaar.

Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer, en is onderdeel van het combinatiecijfer (zie verderop in dit hoofdstuk bij bevordering).

Praktische opdrachten (in aanvulling op artikel 7 van het Examenreglement)

Wanneer een leerling een praktische opdracht niet op het moment inlevert dat door de docent is opgegeven, krijgt hij de mogelijkheid om deze binnen één week alsnog in te leveren. Er worden dan wel twee punten op het cijfer in mindering gebracht.

Als de leerling binnen deze week de praktische opdracht wederom niet inlevert dan wordt het cijfer 1 toegekend. Het profielwerkstuk valt buiten deze regeling.

Herkansingen (in aanvulling op artikel 13 van het Examenreglement)

In aanvulling op artikel 13 van het examenreglement van de Verenigde Scholen J.A. Alberdingk Thijm gelden voor het Alberdingk Thijm College de volgende bepalingen:

- na elke toetsweek heb je recht op één herkansing,
- herkansingen vinden plaats op een vast moment en kunnen niet worden ingehaald.

Inhalen van gemiste toetsen:

- geoorloofd gemiste (tussen)toetsen worden op een vast moment ingehaald;
- wanneer een leerling ongeoorloofd afwezig is bij een toets, dan vervalt het recht op inhalen en is er sprake van een onregelmatigheid volgens artikel 7 van het examenreglement.

Schoolherexamen (in aanvulling op artikel 14 van het Examenreglement)

Een leerling mag in havo 5 voor het vak Informatica een schoolherexamen maken wanneer hij/zij een afgerond eindcijfer heeft dat lager is dan 6 en niet eerder een schoolherexamen heeft gemaakt .

De vakdocent bepaalt welk gedeelte van de stof wordt herkanst. Het cijfer voor het schoolherexamen vervangt het gemiddelde eindcijfer voor het vak.

Daarbij geldt, net zoals bij een herkansing, dat het hoogste cijfer telt.

Een schoolherexamen wordt na toetsweek 2 aangeboden en staat los van de reguliere herkansing.

Combinatiecijfer

Het combinatiecijfer is het gemiddelde van de afgeronde eindcijfers van maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk. Het telt mee als één volwaardig cijfer binnen de slaag/zakregeling.

Doubleren

Een leerling mag doubleren in het examenjaar onder de voorwaarde dat hij niet eerder is gedoubleerd in het examenjaar of in leerjaar 4.

Slaag/zakregeling

In artikel 50 van het 'Eindexamenbesluit VO', dat is opgenomen in de bijlage op bladzijde 42, kun je lezen wanneer je bent geslaagd.

2. EXAMENPROGRAMMA'S VAKKEN

Nederlands	blz. 8
Engels	blz. 9
Frans	blz. 10
Duits	blz. 11
Spaans	blz. 12
Wiskunde-A	blz. 13
Wiskunde-B	blz. 14
Natuurkunde	blz. 15
Scheikunde	blz. 16
Biologie	blz. 17
Informatica	blz. 18
Geschiedenis	blz. 19
Aardrijkskunde	blz. 20
Economie	blz. 21
M&O	blz. 22
MAW	blz. 23
Kunst BV	blz. 24
Kunst MU	blz. 26
Kunst AV	blz. 27
LO	blz. 29

NEDERLANDS

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			11x	
1	T9	Laagland cursus 3, 11 en 12. (cursus 1 en 2 is voorkennis).	TT	45 min.	1x	Nee
	T10	Leesvaardigheid: examentekst. Leer uit en oefen met de examenbundel.	ET	90 min.	3x	Ja
2	T11	Op Niveau Tweede Fase Blok 6 & 7 (Schrijven): Betoog	TT	90 min.	2x	Nee
	T12	Leesvaardigheid: begrippentoets. Leer onderdeel A (theorie) van de examenbundel.	ET	45 min.	1x	Nee
	T13	Mondeling over 4 boeken: toetsstof Laagland cursus 1, 2, 3, 11 en 12.	ET	20 min.	2x	Nee
1/2	T14	Mondeling: het houden van een betoog.	TT	10 min.	2x	Nee

Opmerkingen:

- Op Niveau Tweede Fase havo 4/5
- Laagland Theorieboek en Verwerkingsboek voor havo

N.B. De gelezen boeken voor de lijst zijn allemaal van andere auteurs. De boeken zijn gekozen uit de thematische lijst (boeken met twee uitroeptekens) en/of uit de lijst voor de Libris literatuurprijs.

ENGELS

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			17x	
1	T13	Of Course unit 6 (50%) + examenidroom (50%)	TT	45 min.	1x	nee
	T14	Domein E: Literature (3 short stories OR Book 3)	TT	45 min.	1x	nee
	T15	Final grammar only test (50%) + leesvaardigheid (50%)	ET	90 min.	3x	ja
2	T16	Schrijfvaardigheid: formele brief op laptop.	ET	45 min.	3x	ja
	T17	Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	TT	60 min.	3x	nee
	T18	Domein E: Literatuur (3 short stories OR Book 3)	TT	45 min.	1x	nee
	T19	Domein C: Gespreksvaardigheid	TT	25 min.	3x	nee
	T20	Domein A: Leesvaardigheid	ET	90 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Of Course h5 derde editie
- TT14 en 18 Domein E: Literatuur
Literatuur bestaat uit een toets over één door de docent voorgeschreven boek, aangevuld met ca. 3 à 4 short stories en/of gedichten of songs.
- TT19 Domein C: Gespreksvaardigheid
De leerlingen lezen eerst een (voor hen) onbekende tekst; daarna moeten zij adequaat reageren in een voor hen onbekende situatie. Tot slot voeren zij in tweetallen een “debate” en worden zij geïnterviewd

FRANS

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			18x	
1	T14	Tussentoets over vocabulaire en zinnen	TT	45 min.	1x	nee
	T15	Literatuur	TT	45 min.	1x	nee
	T16	Leesvaardigheid	TT	90 min.	2x	nee
	T17	Schrijfvaardigheid: het schrijven van een brief	ET	90 min.	4x	ja
2	T18	Tussentoets over examenvocabulaire	TT	45 min.	2x	nee
	T19	Leesvaardigheid	TT	90 min.	2x	nee
	T20	Luistervaardigheid: CITO	ET	60 min.	4x	nee
	T21	Spreekvaardigheid	mond.	15 min.	4x	nee

Opmerkingen:

- Lesmethode: Examenbundel

DUITS

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			16x	
1	T13	Aspekte 6 woorden en grammatica (2 delen)	TT	45 min.	1x	nee
	T14	Schrijfvaardigheid	ET	90 min.	3x	ja*
	T15	Mondeling Thematiek B1	Mondeling	15 min.	3x	nee
	T16	Leesvaardigheid (inclusief SO woorden voorafgaand aan de toetsweek)	ET	90 min.	3x	ja*
2	T17	Luistervaardigheid: Cito	TT	90 min.	3x	nee
	T18	Aspekte 7 woorden en examenvocabulair	TT	45 min.	1x	nee
	T19	Literatuurtoets (schriftelijk)	TT	45 min.	1x	nee
	T20	Leesvaardigheid	ET	90 min.	3x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Aspecte en website Duits (grammatica -werkwoorden en naamvallen): http://duits.atchilversum.nl/ATC-duits/4e_klas.html
- *Besluit je Duits te herkansen na toetsweek-1, dan kun je kiezen tussen OF T14 Schrijfvaardigheid (met woordenboek, zonder internet), OF T16 Leesvaardigheid.

SPAANS

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			20x	
1	T12	Schrijftoets (PA3 Hfst 1-6)	TT	45 min.	2x	nee
	T13	Literatuur	TT	45 min.	2x	nee
	T14	Luisteren (PA3 Hfst 1-6)	TT	45 min	3x	nee
	T15	Leesvaardigheid (PA4 H.10)	ET	90 min.	2x	ja
2	T16	Tussentoets examen woordenschat + zinnen	TT	45 min.	3x	nee
	T17	Werkwoorden en voca PA3	TT	45 min.	4x	nee
	T18	Presentatie + mondeling	Mond	15 min.	2x	nee
	T19	Leesvaardigheid (voor de toetsweek)	ET	90 min.	2x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Paso Adelante 3: Libro de trabajo B (PA3)

WISKUNDE-A

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			10x	
1	T8	Hoofdstuk 9: Exponentiele verbanden	TT	45 min.	1x	nee
	T9	Hoofdstuk 1: Rekenregels en verhoudingen Hoofdstuk 5: Lineaire verbanden Hoofdstuk 6: Statistiek en beslissingen Hoofdstuk 9: Exponentiele verbanden Hoofdstuk 10: Statistische variabelen	ET	120 min.	4x	ja
2	T10	Hoofdstuk 11: Formules en vergelijkingen	TT	45 min.	1x	nee
	T11	Hoofdstuk 1: Rekenregels en verhoudingen Hoofdstuk 2: Verwerken van data Hoofdstuk 3: Tabellen en grafieken Hoofdstuk 5: Lineaire verbanden Hoofdstuk 6: Statistiek en beslissingen Hoofdstuk 9: Exponentiele verbanden Hoofdstuk 10: Statistische variabelen Hoofdstuk 11: Formules en vergelijkingen	ET	135 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Getal en Ruimte 11^e editie, 2014

WISKUNDE-B

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			10x	
1	T8	Hoofdstuk 8: Goniometrie	TT	45 min.	1x	nee
	T9	Hoofdstuk 6: De afgeleide functie Hoofdstuk 7: Lijnen en cirkels Hoofdstuk 8: Goniometrie Hoofdstuk 9: Exponentiële verbanden	ET	120 min.	4x	ja
2	T10	Hoofdstuk 10: Meetkundige berekeningen	TT	45 min.	1x	nee
	T11	Hoofdstuk 1: Formules, grafieken en vergelijkingen Hoofdstuk 2: Veranderingen Hoofdstuk 3: Hoeken en afstanden Hoofdstuk 4: Werken met formules Hoofdstuk 5: Machten, exponenten en logaritmen Hoofdstuk 6: De afgeleide functie Hoofdstuk 7: Lijnen en cirkels Hoofdstuk 8: Goniometrie Hoofdstuk 9: Exponentiële verbanden Hoofdstuk 10: Meetkundige berekeningen Hoofdstuk 11: Verbanden en functies	ET	135 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Getal en Ruimte 11^e editie, 2014

NATUURKUNDE

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			17x	
1	T9	Overall Natuurkunde HAVO 5 Hoofdstuk 6 Energie en Bewegen Hoofdstuk 7 Stoffen en materialen Voorkennis Overall Natuurkunde H4 Hoofdstuk 1 Beweging in beeld Hoofdstuk 2 Elektriciteit Hoofdstuk 3 Kracht en beweging	TT	45 min.	2x	nee
	T10	Praktische Opdracht Ioniserende Stralen Practicum UU 6 stralingsexperimenten	PO	6 uur	2x	nvt
	T11	Overall Natuurkunde HAVO 5 Hoofdstuk 7 Stoffen en materialen Hoofdstuk 10 Medische beelden Voorkennis Overall Natuurkunde H4 Hoofdstuk 1 Beweging in beeld Hoofdstuk 2 Elektriciteit Hoofdstuk 3 Kracht en bewegen Hoofdstuk 5 Straling Hoofdstuk 6 Energie en bewegen	ET	90 min.	4x	ja
2	T12	Overall Natuurkunde HAVO 5 Hoofdstuk 8 Kracht in evenwicht Voorkennis Overall Natuurkunde H4 Hoofdstuk 1 Beweging in beeld Hoofdstuk 3 Kracht en bewegen	TT	45 min.	2x	nee
	T13	Overall Natuurkunde HAVO 5 Hoofdstuk 9 Golven Hoofdstuk 10 Medische beelden Voorkennis Overall Natuurkunde H4 Hoofdstuk 4 Trillingen en Cirkelbewegingen Hoofdstuk 5 Straling	TT	45 min.	2x	nee
	T14	Overall Natuurkunde HAVO 5 Hoofdstuk 9 Golven Hoofdstuk 10 Medische beelden Hoofdstuk 11 Hemelfysica Hoofdstuk Menselijk lichaam Voorkennis Overall Natuurkunde H4 in zijn geheel	ET	90 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Overal Natuurkunde HAVO 4 en HAVO 5

SCHEIKUNDE

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			10x	
1	T8	H8 Zuren en Basen (excl. §8.7) Belangrijke voorkennis: - H5 Zouten (H2.4) - H7.3 Carbonzuren H5.5 Chemisch Rekenen (H2.6)	TT	60 min.	2x	nee
	T9	SO Chemisch Rekenen	SO	45 min.	1x	nee
	T10	H10 Polymeren Belangrijke Voorkennis: - H4.2/3 Moleculaire stoffen (H3.3) H7 Koolstofverbindingen	ET	90 min.	3x	ja
2	T11	Praktische Opdracht	PO		1x	nee
	T12	H9 Energieproductie Belangrijke Voorkennis: H5 Zouten (H2.4)	TT	60 min	2x	nee
	T13	H11 Duurzaam Produceren (H8 t/m H10) Belangrijke Voorkennis: - H1 Scheiden en Reageren H3.5 Rekenen aan Reacties	ET	90 min.	3x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Chemie Overal 4^e editie (2012)
- Er wordt altijd verwacht dat je de kennis uit voorgaande (behandelde) hoofdstukken nog weet/kunt toepassen. Met grote nadruk op chemisch rekenen!

BIOLOGIE

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			14x	
1	T11	Thema 1 en – Stofwisseling en Mens & Milieu	TT	45 min.	2x	nee
	T12	Thema 1, 2 en 4 – Stofwisseling , DNA, Voeding BVJ 4a: Thema 2 - Cellen*	ET	90 min.	4x	ja
1/2	T13	Praktische opdracht Artis	PO	45 min.	1x	nee
2	T14	Thema 5 en 6 – Transport en Gaswisseling & Uitscheiding	TT	45 min.	2x	nee
	T15	Thema 5, 6 en 7 –Transport en Gaswisseling & Uitscheiding, Bescherming	ET	90 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Biologie voor jou deel 4 a en b en deel 5 a en b
- * = uit Biologie voor jou deel 4a
- Bij toetsen mag de Binas worden gebruikt.

INFORMATICA

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			11x	
1	T9	Hoofdstuk 10. Relationale databases onderwerp 1 t/m 11	TT	45 min.	2x	nee
	T10	Hoofdstuk 10. Relationale databases onderwerp 1 t/m 11 Hoofdstuk11. Databasemanagementsystemen	ET	90 min.	4x	ja
2	T11	Programmeer een Legorobot in NQC of ontwerp een spel met gamemaker	PO	n.v.t.	2x	nee
	T12	PHP: Hypertext Preprocessor	ET	90 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Informatica-actief (<https://moodle.informatica-actief.nl/auth/saml/login.php>)
- <https://staff.fnwi.uva.nl/a.ponse/ItsWebklas/WKFSP.html>

GESCHIEDENIS

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			11x	
1	T8	Tijdvak 9 Context: Duitsland 1870-1945 en de Tweede Wereldoorlog Kenmerkende Aspecten 37 t/m 44 Domein A: causaliteit	TT	90 min.	2x	nee
	T9	Tijdvak 10 Context: Koude Oorlog 1945-1991 Kenmerkende Aspecten 45 t/m 49 Domein A: betekenis en nu	ET	90 min.	4x	ja
2	T10	Context: Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1515- 1648 Kenmerkende aspecten 14, 17, 21, 22, 23	TT	45 min.	2x	nee
	T11	Overzicht van de geschiedenis: Tijdvakken 5 t/m 10 Kenmerkende Aspecten 18 t/m 49	ET	90 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Sprekend Verleden HAVO Examentraining.
- Exacte omschrijving van de lesstof die wordt getoetst, wordt in de les bekend gemaakt.

AARDRIJKSKUNDE

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			10x	
1	T8	Schriftelijke toets boek: Leefomgeving HO 1 en 2 Excursie 'Ruimte voor de Rivier'	TT	45 min.	2x	nee
	T9	Schriftelijke toets boek: Leefomgeving HO 1 t/m 4	ET	90 min.	4x	ja
2	T10	Schriftelijke toets boek: Ontwikkelingsland Brazilië HO 1 t/m 5	ET	90 min.	4x	ja
		Oefen-examen Oefenexamen ter voorbereiding voor het Centraal examen Examenstof: Arm en Rijk: HO 3 en 4 Systeem Aarde: HO 1 t/m 3 Ontwikkelingsland Brazilië: HO 1 t/m 4 Leefomgeving NL.: HO 1 t/m 4		150 min.	nvt	nvt

Opmerkingen:

- Lesmethode: De Geo 5^e editie

ECONOMIE

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			11x	
1	T9	M3: Markt en Overheid	TT	45 min.	2x	nee
	T10	Praktische Opdracht: uitwerken van 2 keuzeonderwerpen	PO		1x	nee
	T11	M7: Economische Groei M3: Markt en Overheid M5: Speltheorie M4 Heden, Verleden en Toekomst	ET	90 min.	4x	ja
2	T12	M8 Conjunctuur en Economisch beleid	TT	45 min.	2x	nee
	T13	Alle Modules	ET	90 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: Praktische economie
- Bij elke toets kan relevante voorkennis worden getoetst.

M&O

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			10x	
1	T8	Domein E Financieel beleid (H25 & 27)	TT	90 min.	2x	nee
	T9	Domein A Basisvaardigheden (H3) Domein C Financiering van activiteiten (H9 t/m 13 & 15) Domein E: Financieel beleid (H20 t/m 24 & H25 & 27)	ET	90 min.	4x	ja
2	T10	Domein A Basisvaardigheden (H3) Domein C Financiering van activiteiten (H9 t/m 13 & 15) Domein E: Financieel beleid (H20 t/m 24 & H25 & 27) Domein G Externe financiële verslaggeving (H31 t/m 36)	TT	90 min.	3x	nee
	T11	Alle examenstof: Domein A Basisvaardigheden (H3) Domein C Financiering van activiteiten (H9 t/m 13 & 15) Domein E Financieel beleid (H20 t/m 24) & (H25 & 27) Domein G Externe financiële verslaggeving (H31 t/m 36)	ET	120 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode: In Balans 2a en 2b (en vanuit Havo 4 ook 1a en 1b)
- Bij elke toets kan relevante voorkennis worden getoetst.

MAW

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			12x	
1	T8	Hoofd- en kernconcepten Seneca H11	TT	45 min.	2x	nee
	T9	Hoofd- en kernconcepten Seneca H11 + H12	ET	90 min.	4x	ja
2	T10	Hoofd- en kernconcepten Seneca H13	TT	45 min.	2x	nee
	T11	Dossier bestaande uit diverse opdrachten.	Dossier	12 slu	1x	nee
	T12	Hoofd- en kernconcepten Seneca H11 t/m H14	ET	90 min.	4x	ja

Opmerkingen:

- Lesmethode (=examenstof):
 - Syllabus
 - Seneca deel 2
- De domeinen Parlementaire Besluitvorming & Rechtsstaat van Maatschappijleer worden in Havo 5 bij Maatschappijwetenschappen als bekend verondersteld.

KUNST BV

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			36x	
1	T16	<p>Kunsttheorie Onderwerp: selectie uit de cultuur van de romantiek en realisme in de 19^e eeuw</p> <p>Informatie over kunst en cultuur herkennen, benoemen en toepassen om verbanden aan te geven.</p> <p>Bespiegeling: hoofdstuk 7 Wikiwijs: cultuur van de romantiek en realisme</p>	TT	45 min.	1x	nee
	T17	Kunsttheorie: zie T16	ET	90 min.	3x	ja
	T18	<p><u>Praktijk: folly</u> Beeldend proces</p> <p>Idee, onderzoek en experiment voorafgaand aan het eindwerk.</p> <p>Het proces wordt vastgelegd in dummy en op WIX pagina.</p>	PO		3x	nee
	T19	<p><u>Praktijk: folly</u> Reflectie op eigen werk</p> <p>Reflecteren en beoordelen van eigen werk en proces.</p> <p>Reflectie wordt bijgehouden in dummy. Afgesloten met een presentatie.</p>	Present.	10 min.	1x	nee
	T20	<p><u>Praktijk: folly</u> Eindproduct</p> <p>3 dimensionale folly Techniek: construeren</p>	PO		4x	nee

KUNST BV (vervolg)

2	T21	<p><u>Kunsttheorie</u> Onderwerp: selectie uit de cultuur van de romantiek en realisme in de 19e eeuw, cultuur van het moderne eerste helft 20e eeuw en de massacultuur vanaf 1945</p> <p>Informatie over kunst en cultuur herkennen en toepassen.</p> <p>Bespiegeling: hoofdstuk 7, 8, 9 Wikiwijs: cultuur van de romantiek en realisme, cultuur van het moderne en massacultuur.</p>	TT	45 min.	1x	nee
	T22	Kunsttheorie: zie T21	ET	90 min.	3x	ja
	T23	<p><u>Praktijk: opdrachtgever</u> Beeldend proces Idee, onderzoek en experiment voorafgaand aan het eindwerk. Het proces wordt vastgelegd in dummy en op WIX pagina.</p>	PO		3x	nee
	T24	<p><u>Praktijk: opdrachtgever</u> Reflecteren en beoordelen van eigen werk en proces. Reflectie wordt bijgehouden in dummy. Afgesloten met een presentatie aan de opdrachtgever.</p>	Present.	10 min.	1x	nee
	T25	<p><u>Praktijk: opdrachtgever</u> Eindproduct 2 of 3 dimensionaal eindwerk.</p>	PO		4x	nee
	T26	<p><u>Eindexamenexpositie</u> Exposeren Kwaliteit tentoonstelling van het eigen beeldende werk (proces en product) gemaakt in havo 4 en 5</p>	PO		4x	nee
	T27	<p><u>Eindexamenexpositie</u> Presenteren De kwaliteit van de rondleidingen van gasten langs eigen werk en dat van medeleerlingen</p>	Rondleid.	.	4x	nee

Opmerkingen over de theorie:

- Methode: **Bespiegeling**, kunsten in de samenleving
- Alle lessen zijn terug te vinden in **Wikiwijs**

- De toetsen worden **digitaal** afgenomen (eigen laptop) en uitgewerkt op papier

KUNST MUZIEK

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			36x	
1	T13	Kunsttheorie Onderwerp: selectie uit romantiek en realisme in de 19 ^e eeuw Informatie over kunst en cultuur herkennen en toepassen. Bespiegeling: hoofdstuk 7 Wikiwijs: cultuur van de romantiek en realisme	TT	45 min.	1x	nee
	T14	Kunsttheorie: Zie T13	ET	90 min.	3x	ja
	T15	Muziekpraktijk Eindconcert met 3 onderdelen: 1. Uitvoeren van solostuk 2. Uitvoeren van eigen compositie 3. Koor- en bandopdracht	PO		8x	nee
2	T16	Kunsttheorie Onderwerp: selectie uit de cultuur van de romantiek en realisme in de 19e eeuw, cultuur van het moderne eerste helft 20e eeuw en de massacultuur vanaf 1945 Informatie over kunst en cultuur herkennen en toepassen. Bespiegeling: hoofdstuk 7, 8, 9 Wikiwijs: cultuur van de romantiek en realisme, cultuur van het moderne en massacultuur.	TT	45 min.	1x	nee
	T17	Kunsttheorie: Zie T16	ET	90 min.	3x	ja
	T18	Muziekpraktijk: Zie T15	PO		8x	nee
	T19	Muziekpraktijk: Zie T15	PO		8x	nee

Opmerkingen over de theorie:

- Methode: Bespiegeling, kunsten in de samenleving
- Alle lessen zijn terug te vinden in **Wikiwijs**

- Alle toetsen worden **digitaal** afgenomen (eigen laptop) en uitgewerkt op papier.

KUNST AV

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging	Herkansbaar
		Weging Havo 4 totaal			36x	
1	T16	Kunsttheorie Onderwerp: selectie uit de cultuur van de romantiek en realisme in de 19 ^e eeuw. Informatie over kunst en cultuur herkennen en toepassen. Bespiegeling: hoofdstuk 7 Wikiwijs: cultuur van de romantiek en realisme.	TT	45 min.	1x	nee
	T17	Kunsttheorie: zie T16	ET	90 min.	3x	ja
	T18	Praktijk: Cameraregie & Montage - Voorbereidende opdrachten - Groepsfilm	PO		3x	nee
	T19	Praktijk: Reflectie Individuele film "ZELFPORTRET"	PO		1x	nee
	T20	Praktijk: Individuele film "ZELFPORTRET"	PO		4x	nee
2	T21	Kunsttheorie Onderwerp: selectie uit de cultuur van de romantiek en realisme in de 19e eeuw, cultuur van het moderne eerste helft 20e eeuw en de massacultuur vanaf 1945 Informatie over kunst en cultuur herkennen en toepassen. Bespiegeling: hoofdstuk 7, 8, 9 Wikiwijs: cultuur van de romantiek en realisme, cultuur van het moderne en massacultuur.	TT	45 min.	1x	nee
	T22	Kunsttheorie: Zie T21	ET	90 min.	3x	ja
	T23	Praktijk: Groepsfilm/Keuzefilm	PO		3x	nee

	T24	Praktijk: Reflectie Individuele film: Filmisch portret	PO		1x	nee
--	-----	---	----	--	----	-----

KUNST AV (vervolg)

Per	Code	Stofomschrijving	Type toets	Duur	Weging
T25	Praktijk: Individuele film en proces: zie T24	PO		4x	nee

Opmerkingen over de theorie:

- Methode: Bespiegeling, kunsten in de samenleving
- Alle lessen zijn terug te vinden in **Wikiwijs**
- Alle toetsen worden **digitaal** afgenomen (eigen laptop) en uitgewerkt op papier
- PREMIERE EXAMENFILM Aanwezigheid verplicht!

LO

Opmerkingen:

Er zijn 6 sportonderdelen / projecten die elk in een lesweek aan bod komen.

Je wordt beoordeeld op de criteria:

- op tijd aanwezig,
- het bij je hebben van sportkleding, en
- inzet.

Aanwezigheid is verplicht. Wanneer je afwezig bent bij een bepaald sportonderdeel, wordt er 'Inh' genoteerd voor het betreffende sportonderdeel. Deze 'Inh' kan worden ingehaald op vaste inhaalmomenten.

3. EXAMENREGLEMENT

Alberdingk Thijm Scholen

INHOUDSOPGAVE

ALGEMENE BEPALINGEN..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 1 REIKWIJDTE/DEFINITIES EXAMENREGLEMENT FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 2 TOELATING TOT HET EINDEEXAMEN..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 3 AFNEMEN EINDEEXAMEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 4 INDELING EINDEEXAMEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 5 GEHEIMHOUDING FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 6 PROGRAMMA'S VAN TOETSING EN AFSLUITING FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 7 ONREGELMATIGHEDEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

SCHOOLEXAMEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 8 ALGEMENE BEPALING SCHOOLEXAMEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 9 VERHINDERING EN VERZUIM SCHOOLEXAMEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 10 BEOORDELING SCHOOLEXAMEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 11 MEDEDELING BEOORDELING SCHOOLEXAMEN..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 12 VASTSTELLINGSVERGADERING SCHOOLEXAMEN..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 13 HERKANSINGSREGELING SCHOOLEXAMEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

CENTRAAL EXAMEN..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 14 TOEZICHT CENTRAAL EXAMEN..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 15 VERHINDERING CENTRAAL EXAMEN..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 16 EINDE VAN DE EXAMENZITTING..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 17 VERWIJZING NAAR HET EINDEEXAMENBESLUIT VO FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

OVERGANGSBEPALINGEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 18 AFSLUITING VAK CULTURELE EN KUNSTZINNIGE VORMING FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

OVERIGE BEPALINGEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

ARTIKEL 19 ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

Algemene bepalingen

artikel 1 REIKWIJDTE/DEFINITIES EXAMENREGLEMENT

1. Dit examenreglement geeft uitvoering aan het Eindexamenbesluit VO van 10 juli 1989. De begripsbepalingen en overige regels uit het Eindexamenbesluit VO zijn van toepassing.
2. Op het examen van het International Baccalaureate / MYP is dit reglement aanvullend van toepassing.
3. Onder 'vestiging' wordt verstaan een vestiging van Alberdingk Thijm Scholen. Deze afzonderlijke vestigingen zijn het Alberdingk Thijm College, de Alberdingk Thijm Mavo, het St. Aloysius College, de International School Hilversum "Alberdingk Thijm", Groot Goylant (inclusief Mediaschool) en Laar & Berg.

artikel 2 TOELATING TOT HET EINDEXAMEN

1. Leerlingen van Alberdingk Thijm Scholen worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Kandidaten die niet als leerling bij Alberdingk Thijm Scholen zijn ingeschreven, kunnen door de directeur namens het bevoegd gezag in de gelegenheid gesteld worden aan de school eindexamen af te leggen.

artikel 3 AFNEMEN EINDEXAMEN

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur wijst één van de personeelsleden van de betrokken vestiging aan tot secretaris van het eindexamen.

artikel 4 INDELING EINDEXAMEN

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg of de gemengde leerweg, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
5. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

artikel 5 GEHEIMHOUDING

Een ieder die betrokken is bij het eindexamen of onderdelen hiervan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij uitvoering van dit examenreglement de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

artikel 6 PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

1. Jaarlijks voor 1 oktober wordt per vestiging door de directeur een programma van toetsing en afsluiting vastgesteld, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. Het programma vermeldt in elk geval:
 - a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst,
 - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen,
 - c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen,
 - d. de wijze van herkansing van het schoolexamen, alsmede
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.

artikel 7 ONREGELMATIGHEDEN

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur bedoeld in het derde lid in beroep gaan bij de Commissie van beroep van Alberdingk Thijm Scholen als bedoeld in artikel 18.

Schoolexamen

artikel 8 ALGEMENE BEPALING SCHOOLEXAMEN

1. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken, waarin een kandidaat examen aflegt en wordt in het hoogste leerjaar afgesloten.
2. Het schoolexamen wordt ten minste één week voor de aanvang van het centraal examen afgesloten.
3. De directeur kan bij onderdelen van het schoolexamen meerdere examinatoren aanwijzen.

artikel 9 VERHINDERING EN VERZUIM SCHOOLEXAMEN

1. Indien een kandidaat door ziekte of om een andere geldige reden, dit ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer onderdelen van het schoolexamen, wordt dit zo spoedig mogelijk, doch voor de aanvang van het onderdeel van het schoolexamen aan de betrokken secretaris van het examen mondeling of schriftelijk gemeld.
2. Bij ziekte kan de directeur de kandidaat een geneeskundige verklaring laten overleggen.
3. Bij verhindering met geldige reden wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld het desbetreffende onderdeel van het schoolexamen alsnog af te leggen.
4. Verhindering anders dan met geldige reden, dit ter beoordeling van de directeur, wordt aangemerkt als verzuim. Verzuim is een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7.
5. Bij te laat komen zonder geldige reden, dit ter beoordeling van de directeur, bij een onderdeel van het schoolexamen heeft de kandidaat uitsluitend de resterende tijd tot zijn beschikking.

artikel 10 BEOORDELING SCHOOLEXAMEN

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Voor vakken met alleen een schoolexamen wordt het cijfer in eerste instantie afgerond op één decimaal. Het eindcijfer wordt daarna afgerond op een heel cijfer. Dus een gemiddelde van 6,45 wordt eerst afgerond op 6,5. Deze 6,5 wordt op de cijferlijst bij het diploma afgerond op een 7.
3. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
4. In afwijking van het eerste lid, worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
5. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
6. Indien een kandidaat in een vak door meer dan één examinerator wordt geëxamineerd, stellen zij in onderling overleg het cijfer vast. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde cijfer. Indien dit gemiddelde cijfer een cijfer is dat als tweede decimaal een 5 of hoger heeft, wordt de eerste decimaal met 1 verhoogd.
7. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het cijfer van het schoolexamen meetelt, stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk, maar binnen de termijn van twee weken, in kennis.
8. De kandidaat kan binnen drie werkdagen na bekendmaking van het cijfer van het schoolexamen of de beoordeling van een onderdeel ervan bezwaar aantekenen bij de directeur. De directeur behandelt dit bezwaar schriftelijk binnen drie werkdagen. Tegen de beslissing op bezwaar van de directeur kan beroep worden aangetekend bij de Commissie van beroep als bedoeld in artikel 18.

artikel 11 HERKANSINGSREGELING SCHOOLEXAMEN

1. In de programma's van toetsing en afsluiting wordt de herkansingsregeling per vestiging en afdeling beschreven.
2. Voor het onderdeel van het schoolexamen dat opnieuw is afgelegd, wordt het hoogst behaalde cijfer vastgesteld.

artikel 12 MEDEDELING BEOORDELING SCHOOLEXAMEN

Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:

- a) welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
- b) de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
- c) de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.

artikel 13 VASTSTELLINGSVERGADERING SCHOOLEXAMEN

1. Nadat na afloop van het schoolexamen de secretaris van het examen een verzamellijst van cijfers en beoordelingen heeft opgesteld, vergewissen de examinatoren van de kandidaat zich van de juistheid van de overgenomen cijfers en beoordelingen en stellen met de directeur en de secretaris van het examen de cijfers en beoordelingen vast.
2. Wijzigingen nadien kunnen uitsluitend plaatsvinden door de directeur, nadat advies is ingewonnen bij de inspecteur.
3. De vaststellingsvergadering vindt ten minste drie werkdagen voor de aanvang van het centraal examen plaats.

Centraal examen

artikel 14 TOEZICHT CENTRAAL EXAMEN

1. De kandidaten maken het centraal examen per vak onder toezicht van door de directeur aangewezen personen waaronder de secretaris van het examen. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht wordt uitgeoefend.
2. De directeur stelt de toezichthouders in kennis van de geheimhoudingsplicht, als bedoeld in artikel 5.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
4. Nadat bij de aanvang van het examen in enig vak de directeur de op de enveloppe met de examenopgaven bevindende gegevens heeft opgelezen en in orde bevonden, opent hij de enveloppe in tegenwoordigheid van de kandidaten. Indien niet alle kandidaten bij het examen in één ruimte zijn geplaatst, geschiedt het openen in één der voor dit examen bestemde ruimten.
5. Onmiddellijk nadat de enveloppe geopend is, worden de opgaven rondgedeeld.
6. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
7. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na aanvang van het onderdeel van het centraal examen worden toegelaten. De kandidaat heeft dan slechts de resterende tijd tot zijn beschikking.
8. Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit de examenruimte te verwijderen.
9. Tijdens het examen worden aan en door de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan.

artikel 15 VERHINDERING CENTRAAL EXAMEN

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de directeur aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 55, eerste, tweede dan wel derde lid van het Eindexamenbesluit VO, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor toetsen en examens het resultaat mede aan de directeur.

artikel 16 EINDE VAN DE EXAMENZITTING

1. Kandidaten kunnen de eerste zestig minuten na aanvang van het examenonderdeel en de laatste vijftien minuten voor het einde de ruimte niet verlaten, anders dan na toestemming van de directeur of de secretaris van het examen, die tevens dan maatregelen treffen tot geheimhouding van de opgaven.
2. Het ingaan van het laatste kwartier wordt door een der toezichthouders in iedere ruimte aangekondigd.

artikel 17 VERWIJZING NAAR HET EINDEXAMENBESLUIT VO

1. De vaststelling van de uitslag van het examen, de regeling van de herkansing en de uitreiking van diploma, cijferlijst en certificaten geschiedt overeenkomstig de artikelen 47 tot en met 60 van het Eindexamenbesluit VO.
2. De artikelen 47 tot en met 60 van het Eindexamenbesluit VO worden, zoals zij luiden op het moment van vaststelling van dit examenreglement, als bijlage bij het programma van toetsing en afsluiting opgenomen.

Overige bepalingen

artikel 18 BEROEPSPROCEDURE

1. Examenkandidaten die het niet eens zijn met een besluit dat betrekking heeft op het eindexamen, kunnen hiertegen in beroep gaan bij de Commissie van beroep. Tegen de inhoudelijke beoordeling van examenwerk kan geen beroep worden ingesteld.
2. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij: Alberdingk Thijm Scholen, t.a.v. de Commissie van beroep, Postbus 700, 1200 AS Hilversum of bestuur@atscholen.nl.
3. De Commissie van beroep beslist binnen tien werkdagen na ontvangst van het beroepsschrift. Deze termijn kan gemotiveerd worden verlengd met tien werkdagen. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat en indien deze minderjarig is tevens aan diens ouders, voogden of verzorgers.
4. De Commissie van beroep bestaat uit mevrouw S.G.H.M. Makker-Velthuis (voorzitter), de heer drs. B. van den Haak (vicevoorzitter) en mevrouw mr. W.G. Heeringa (secretaris).

artikel 19 ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN

In alle gevallen waarin het Eindexamenbesluit VO, het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting niet voorzien, beslist de directeur.

Zoals vastgesteld, 10 september 2018 te Hilversum.

4. Eindexamenbesluit VO

Hoofdstuk V. Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 47. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor de rekentoets en alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Van de cijfers die zijn behaald bij de gelegenheden om de rekentoets af te leggen, bedoeld in artikel 51a, geldt het hoogst behaalde cijfer als eindcijfer voor de rekentoets.
5. In afwijking van het vierde lid bepaalt de directeur in overleg met de kandidaat die gebruik heeft gemaakt van de rekentoets ER of van meerdere gelegenheden om de rekentoets af te leggen en gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid, bedoeld in artikel 51a, vierde of vijfde lid, welk van de voor de rekentoets behaalde cijfers geldt als eindcijfer.

Artikel 48. Vaststelling uitslag

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast met inachtneming van artikel 49 of artikel 50, en voor zover van toepassing artikel 52c.
2. De uitslag luidt «geslaagd» of «afgewezen».
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.
4. Indien de kandidaat aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs examen aflegt in één vak of in een aantal vakken die samen geen eindexamen vormen, kan de kandidaat daaraan voorafgaand aan de examencommissie vavo kenbaar maken, het volledig eindexamen te willen afleggen door voor de ontbrekende vakken of de ontbrekende rekentoets in aanvulling op de cijferlijst voor die vakken of deze toets aan deze examencommissie één of meer van de volgende bewijsstukken te overleggen:
 - a. een of meer in artikel 52, eerste lid, of artikel 52c, bedoelde cijferlijsten van een school voor voortgezet onderwijs, uitgereikt in een eerder jaar;

- b. een of meer door een andere instelling voor educatie en beroepsonderwijs afgegeven cijferlijsten als bedoeld in artikel 52, eerste lid, of 53, eerste lid, van dit besluit of op grond van een resultatenlijst als bedoeld in artikel 7.4.6, derde lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;
 - c. een of meer cijferlijsten als bedoeld in artikel 30, eerste of tweede lid, of artikel 31, eerste lid, van het Staatsexamenbesluit VO;
 - d. een of meer bewijzen van ontheffing als bedoeld in artikel 10, vierde lid, van dit besluit, of als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Staatsexamenbesluit VO.
5. Cijferlijsten worden uitsluitend bij de vaststelling van de uitslag betrokken, indien na het jaar waarin zij zijn vastgesteld, nog geen 10 jaren zijn verstreken. Bewijzen van ontheffing worden uitsluitend bij de vaststelling van de uitslag betrokken indien na het jaar waarin het onderliggende diploma, getuigschrift of ander bewijsstuk is vastgesteld, nog geen 10 jaren zijn verstreken.
6. De kandidaat toont in voorkomend geval ten genoegen van de directeur aan dat hij recht heeft op een vrijstelling of ontheffing ingevolge de artikelen 11, 12, 13, 22, 23, 24 of 25, onverminderd de artikelen 14 en 26, of ingevolge artikel 9, van dit besluit, dan wel als bedoeld in artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO.
7. De directeur vergewist zich ervan dat het eindexamen de in de artikelen 11, 12,13, 22, 23, 24 of 25 voorgeschreven vakken en rekentoets omvat.
8. Indien de kandidaat eindexamen heeft afgelegd en in datzelfde jaar deelstaatsexamen heeft afgelegd of deeleindexamen aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, worden de met het deelstaatsexamen respectievelijk deeleindexamen behaalde cijfers, indien de kandidaat daarom tijdig en schriftelijk heeft verzocht, betrokken bij de uitslagbepaling.

Artikel 49. Uitslag eindexamen leerwegen vmbo (n.v.t.)

Artikel 50. Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij:
 - 1°. voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - 2°. de rekentoets heeft afgelegd;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:
 - a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
 - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
 - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, of artikel 13, eerste lid, onder c.

3. Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement, bedoeld in artikel 31, vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
4. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 51 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 51. Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 45, eerste lid, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld in de eerste volzin, ook voor het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 49, vierde lid, of artikel 50, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 51a. Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van

inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 51a1. Aantal toetsmogelijkheden rekentoets

1. De kandidaat wordt binnen de periode waarin de rekentoets wordt afgenomen, bedoeld in artikel 46, vierde lid, viermaal in de gelegenheid gesteld de rekentoets af te leggen, met dien verstande dat de eerste mogelijkheid in het voorlaatste leerjaar wordt geboden.
2. Indien de kandidaat in één leerjaar examen doet, wordt in afwijking van het eerste lid een kandidaat driemaal in de gelegenheid gesteld de rekentoets af te leggen.
3. De kandidaat stelt het bevoegd gezag voor een door het bevoegd gezag te bepalen dag en tijdstip er schriftelijk van in kennis dat hij gebruik maakt van de tweede, derde dan wel vierde gelegenheid, bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Het bevoegd gezag kan bij de tweede, derde of vierde gelegenheid een kandidaat alsnog in de gelegenheid stellen, gebruik te maken van de rekentoets ER of van de mogelijkheid tot het afleggen van de rekentoets op een hoger niveau, bedoeld in artikelen 13, tweede lid, 22, tweede lid, 23, zesde lid, 24, vijfde lid, of 25, vijfde lid.
5. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de rekentoets ER of van de mogelijkheid tot het afleggen van de rekentoets op een hoger niveau, bedoeld in de artikelen 13, tweede lid, 22, tweede lid, 23, zesde lid, 24, vijfde lid, of 25, vijfde lid, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid bij de tweede, derde of vierde gelegenheid, de rekentoets af te leggen zoals deze op grond van artikel 2, tweede lid, onder c, en lid 2a, van de Wet College voor toetsen en examens is vastgesteld voor de schoolsoort of leerweg waarin hij eindexamen doet.
6. Na afloop van een rekentoets wordt het cijfer van de toets schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt, in voorkomend geval onder vermelding van het aantal nog resterende gelegenheden om de toets af te leggen.

Artikel 52. Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
 - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
 - c. voor vmbo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk,
 - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
 - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in mavo en vbo,
 - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
 - 1°. de maatschappelijke stage is beoordeeld met «voldoende» of «goed»;

- 2°. deze ten minste de duur heeft gehad van 30 uren,
 - g. de eindcijfers voor de rekentoets en de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 49, derde of vierde lid, of artikel 50, tweede lid, en
 - h. de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
 3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
 4. Onze Minister stelt het model van de cijferlijst vast.
 5. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
 - a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
 - 1°. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
 - 2°. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
 - 3°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van dit besluit of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 4°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 5°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14, achtste lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
 - b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
 - 1°. de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
 - 2°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van dit besluit of

artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;

- 3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 4°. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 23, achtste lid, artikel 24, zevende lid, of artikel 25, zevende lid, bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 5°. vakken die op grond van artikel 22, achtste lid, zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
 - 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Indien de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld een rekentoets ER betreft, wordt op de cijferlijst bij vermelding van de rekentoets de toevoeging «ER» geplaatst.
 7. Op de cijferlijst wordt de rekentoets waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen op grond van de artikelen 9 tot en met 13, 22, 24 of 25 vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer.
 8. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
 9. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de directeur er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
 10. De directeur van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 49 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo van de theoretische leerweg uit.

Artikel 52a. Voorschriften *judicium cum laude*

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50.

2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50.

3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.

4. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
 - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het eindcijfer berekend op grond van artikel 49, derde lid, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.

5. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 49, vierde lid, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.

Artikel 52b. Atheneumdiploma aan een gymnasium

De directeur van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een kandidaat indien:

- a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
- b. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 21 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
- c. de kandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs.

Artikel 52c. Voorlopige cijferlijst

1. Indien de kandidaat de rekentoets, een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de directeur hem een voorlopige cijferlijst met de behaalde eindcijfers, voor zover deze niet op grond van artikel 37a, vijfde lid, zijn vervallen. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 59, aflegt.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden de rekentoets, het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of het eindcijfer voor de rekentoets gebaseerd is op een rekentoets ER en of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid als bedoeld in artikel 51.
3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.
4. Onze Minister stelt het model van de voorlopige cijferlijst vast.
5. Aan de voorlopige cijferlijst kunnen geen rechten meer worden ontleend met ingang van het moment waarop aan de kandidaat tevens een cijferlijst als bedoeld in artikel 52, eerste lid, is uitgereikt die ten minste de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 53. Certificaat en cijferlijst

1. De examencommissie vavo reikt aan de kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen,
 - b. voor het vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
 - c. voor het vmbo het thema alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk, en
 - d. de eindcijfers voor de rekentoets en de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 50, tweede lid.
2. De examencommissie vavo reikt aan de in het eerste lid bedoelde kandidaat, alsmede aan de kandidaat aan wie op grond van de definitieve uitslag niet op grond van artikel 52,

tweede lid, een diploma kan worden uitgereikt, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:

- a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
 - b. de rekentoets, indien de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
 - c. voor het vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, en
 - d. voor het vmbo het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met «goed» of «voldoende».
3. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken of de rekentoets van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
- a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
 - b. de rekentoets, indien de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - c. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met «goed» of «voldoende».
4. De directeur reikt aan de kandidaat, bedoeld in artikel 2, vierde lid, tweede volzin, die deeleindexamen vmbo aan een school voor voortgezet onderwijs heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
- a. de leerweg,
 - b. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen,
 - c. het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk, en
 - d. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het cijfer dat is bepaald op grond van artikel 49, derde of vierde lid.
5. Onze Minister stelt het model van het certificaat en de cijferlijst vast.
6. Indien de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld een rekentoets ER betreft, wordt op de cijferlijst of het certificaat bij vermelding van de rekentoets de toevoeging «ER» geplaatst.

Artikel 53a. Vermelding rekentoets vmbo-bb

In afwijking van de artikelen 52, eerste lid, onderdeel g, en zesde lid, en 52c, tweede lid, wordt het eindcijfer voor de rekentoets in de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo geplaatst op een bijlage bij de cijferlijst.

Artikel 54. Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

3. Een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de voornaam onderscheidenlijk de geslachtsnaam van de kandidaat is gewijzigd.

Hoofdstuk VI. Overige bepalingen

Artikel 55. Afwijking wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in dit besluit wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen of de rekentoets in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 56. Gegevensverstrekking

1. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, voor zover van toepassing, en na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt het bevoegd gezag aan Onze Minister en aan de inspectie een opgave waarop voor de kandidaten voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. het profiel of de profielen danwel de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
 - b. de vakken waarin examen is afgelegd;
 - c. de cijfers van het schoolexamen alsmede in voorkomend geval, het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk in het vwo of havo betrekking heeft en de beoordeling en het thema van het profielwerkstuk in het vmbo;
 - d. de cijfers van het centraal examen;
 - e. de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld met het bijbehorende niveau, alsmede of gebruik is gemaakt van de rekentoets ER;
 - f. de eindcijfers;
 - g. de uitslag van het eindexamen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een bevoegd gezag dat op grond van artikel 103b, tweede lid, van de wet of op grond van artikel 2.3.6a, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan Onze Minister.

Artikel 57. Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen en de rekentoets der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de opgave, bedoeld in artikel 56 wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
4. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor toetsen en examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij het College voor toetsen en examens.

Artikel 58. Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan Onze Minister toestaan dat van dit besluit wordt afgeweken.

Artikel 59. Spreiding voltooiing eindexamen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere,

van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.

2. Het eerste lid is van toepassing op de rekentoets, met dien verstande dat de rekentoets in het ene schooljaar of in het daarop volgende schooljaar kan worden afgelegd.
3. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
4. Artikel 51, eerste tot en met vierde lid, is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
5. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt het bevoegd gezag aan de Onze Minister een opgave waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 56, onderdelen a tot en met g.
6. De directeur en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 49 of artikel 50.

Artikel 60. Hardheidsclausule

Onze Minister kan bij of krachtens dit besluit vastgestelde voorschriften buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover onverkorte toepassing zal leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.